

DE REGENBOOG

SCHOOL MET DE BIJBEL

PESTPROTOCOL

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Doel
3. Voorwaarden
4. Preventie pestgedrag
5. Aanpak van pestgedrag
6. Tips en adviezen

Inleiding

Wat is pesten?

Pesten wordt omschreven als langdurig lichamelijk en/of psychisch geweld van een persoon of groep personen tegen een enkeling die niet in staat is om zich hiertegen te verweren. Het gaat niet om een losstaand incident, iets wat bij plagen meestal wel het geval is. Er is geen sprake meer van gelijkwaardigheid: pesten is een ongelijke machtsstrijd. Er is altijd een winnaar en een verliezer. De piek van pestgedrag ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere of hogere groepen wordt gepest

Soorten pesterijen:

- ✓ Verbale pesterijen: vervelende opmerkingen maken over iemand, schelden over uiterlijk, naam, familie, gewoonte, afkomst of religie. Ook valt hier het uiten van bedreigingen onder.
- ✓ Fysiek geweld: slaan, schoppen, knijpen e.d. of iemand buiten school opwachten.
- ✓ Indirecte pesterijen: het buitensluiten of negeren van iemand, roddelen, iemand voortdurend de schuld ergens van geven of iemands spullen afpakken.

Oorzaken van pesten of gepest worden kunnen bijvoorbeeld zijn:

- ✓ Een problematische thuissituatie
- ✓ Voortdurend gevoel van anonimiteit of buitengesloten voelen
- ✓ Sociaal emotionele problemen
- ✓ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ✓ Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- ✓ Een voortdurende machtsstrijd in de klas of de buurt

Dit pestprotocol heeft als doel:

1. dat alle kinderen zich in de basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

2. regels en afspraken zichtbaar te maken zodat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
3. voor de ouders duidelijk te maken welke stappen zij moeten nemen wanneer hun kind gepest wordt (zie stroomdiagram in de bijlage) en wanneer hun kind de pester is
4. door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen alle kinderen in de gelegenheid te stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Elk kind is een uniek en bijzonder geschenk, geschapen door God onze Vader, met eigen mogelijkheden, gaven en talenten. Daarom proberen wij op onze school ieder kind naar vermogen ontwikkelings- en ontplooiingsmogelijkheden te bieden. Door middel van dit protocol maken we onze regels en afspraken duidelijk en kunnen leerlingen, ouders en leerkrachten, als zich ongewenste situaties voordoen, elkaar hierop aanspreken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen en een veilige leer- en werkomgeving te creëren stellen we leerlingen en leerkrachten in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. Samen zeggen we duidelijk NEE tegen pestgedrag.

Voorwaarden:

Pesten komt in alle lagen van de bevolking en op alle scholen voor.

Helaas dus ook op onze school. Het is een probleem dat zich niet alleen beperkt tot de school en de buurt. Ook via sociale media wordt tegenwoordig veel gepest, het zgn. cyberpesten. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Dit kan niet zonder de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders). Samenwerking tussen school en thuis is een eerste vereiste om de handen ineen te slaan en het pesten een halt toe te kunnen roepen. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

1. pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen dus leerlingen (gepeste kinderen, pesters, meelopers en de (soms) zwijgende groep), leerkrachten en ouders.
2. de school moet preventief werken, dus proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, bespreken we dit onderwerp regelmatig met de leerlingen, bv. aan de hand van onze gedragsregels of een themaweek. Ook schakelen we externen in, denk bv. aan stichting CHRIS of de GGD. We volgen onze leerlingen ook met een leerlingvolgsysteem op het sociaal emotionele vlak d.m.v. ZIEN. Tevens zijn er vertrouwenspersonen op school: juf Visser en juf Ras.
3. als pesten optreedt moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dit signaleren en duidelijk stelling nemen, m.b.v. dit protocol.
4. wanneer pesten toch weer de kop opsteekt beschikt de school over een directe aanpak. Het gedragsprotocol gaat dan in werking.
5. wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert voor een van de betrokken partijen, dan is

de inschakeling van externe hulp nodig om het probleem te onderzoeken, deskundigen te raadplegen en het bevoegd gezag te adviseren.

Wat is pesten?

Pesten is een universeel probleem dat bijna op alle scholen in de wereld voorkomt. Pesten is van invloed op de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en kan zelfs op latere leeftijd invloed hebben op het dagelijks functioneren. Leraren spelen een cruciale rol in de aanpak van pesten. Klachten over pesten moeten in eerste instantie door de leraar en in tweede instantie door de schoolleiding worden opgelost. Een leraar dient continu signalen te herkennen van pesten in zijn klas. Hoe sneller het pesten door een leraar wordt opgemerkt en adequaat wordt ingegrepen, des te sneller men erger weet te voorkomen, waarmee het gevoel van veiligheid in een klas wordt vergroot.

Onderzoek heeft aangetoond dat pesten het meeste voorkomt op grote scholen met grote klassen waar het contact met de docent afstandelijk is en waar weinig wordt gedaan om de onderlinge sfeer te verbeteren. Het pesten gebeurt bij voorkeur daar, waar de controle van de docent het zwakst is, zoals in de pauzes en speelkwartieren, onderweg naar en tijdens excursies, voor en na schooltijd of tijdens gymlessen. Voor leraren kan het heel verhelderend zijn ze inzicht te geven in wat zich tussen kinderen afspeelt. Zo zijn pestkoppen vaak te vinden te midden van grote groepjes. Slachtoffers daarentegen lopen vaker alleen, zowel jongens als meisjes. Ook werken veel docenten passief aan pesten mee door hier de ogen voor te sluiten omdat ze bijvoorbeeld bang zijn de klas niet in de hand te kunnen houden. Het blijkt dat leraren die surveilleren geneigd zijn wel in te grijpen als er wordt gevochten, maar dat ze niet zo vaak contact zoeken met kinderen die ergens alleen staan of rondlopen. Tevens dienen de leraren aandacht te hebben voor hun professionele ontwikkeling. Want nadat de lerarenopleiding is voltooid, is het een permanente opdracht tijdens de hele loopbaan om te blijven groeien in het beroep van leraar.

Voor het onderwijs zijn er veel programma's en trainingen ontwikkeld. Veel ingezette programma's hiervoor zijn onder andere : Kiva-, Rots Water-, Kanjer-, Sta sterk training en de Vijf sporen aanpak. Op dit moment heeft geen van deze programma's zijn /haar effectiviteit nog kunnen bewijzen/ vastleggen. Er zijn er wel die goed onderbouwd zijn en deze staan vermeld op de site van het NJI (Nederlands Jeugdinstituut www.nji.nl) . Er is slechts één interventievorm in Nederland, die erkend is, de PRIMA methode. Deze richt zich op het voorkomen en verminderen van pesten.

Preventie pestgedrag:

Op onze school is de leerkracht het eerste aanspreekpunt, vervolgens komen beide vertrouwenspersoenen in beeld. We werken op de Regenboog met duidelijke gedragsregels, op rijm, zodat ze makkelijk te onthouden zijn. Deze regels ziet u terug op de prikboarden bij beide ingangen.

Onze schoolregels :

Pesten is nooit goed, zorg dus dat je aardig doet!

Slaan, schelden of schoppen? Daar moet je snel mee stoppen!

Met lachen is niets mis, zolang het maar niet om een ander is!

Noemt iemand jou vaak stom of suf, zeg het dan tegen de meester of juf!

Ik, jij, hij of zij, iedereen hoort erbij!

Rommel gooi je met gemak, snel even in de prullenbak.

Toiletten blijven schoon en fris, als iedereen maar netjes is!

Als de ander praat ben je stil, dan hoor je wat die zeggen wil.

Hoe leuk het buiten ook was, kom rustig in de klas!

We houden samen de eer hoog, van onze school De Regenboog!

Ook werken we met de zgn. Gouden Regels. Deze betreffen de sociale omgangsvormen, bv "als een ander praat, kijk je hem of haar aan".

Elke groep heeft daarnaast een paar regels, niet meer dan vijf, die ze samen met elkaar aan het begin van het schooljaar opstellen. Deze regels zijn op de databorden van iedere groep terug te vinden. Hierop vindt u ook de missie van de groep: waar staat de groep voor?

Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Agressief gedrag en/of ongepast taalgebruik van leerlingen, leerkrachten of ouders wordt op de Regenboog NIET geaccepteerd.

School en gezin halen beiden voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat beide partijen moeten waken over hun eigen

grenzen. Het is bv. niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen leerkrachten en directie de verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

PESTEN ?

daar doe ik niet aan mee !

Signalen bij een kind dat gepest wordt

Of een kind wordt gepest kunt u soms aflezen aan een aantal gedragingen. De volgende signalen kunnen erop wijzen dat een kind wordt gepest:

- niets meer vertellen over school
- niet meer naar school of een club willen gaan en bijvoorbeeld uitvluchten daarvoor verzinnen
- geen vrienden hebben en geen klasgenoten mee naar huis nemen, of bij andere kinderen gaan spelen
- niet uitgenodigd worden voor feestjes
- concentratieproblemen en slechte prestaties leveren op school
- slaapproblemen en soms nachtmerries hebben
- somber en/of teruggetrokken zijn
- lichamelijke klachten zoals hoofdpijn of buikpijn
- blauwe plekken op het lichaam
- kapotte of kwijtgeraakte spullen
- een bange of verdrietige indruk maken
- plotselinge stemmingswisselingen
- driftbuien

Gepeste kinderen schamen zich vaak en durven thuis niet over de pesterijen te vertellen.

Aanpak van pestgedrag

Voorafgaand: soms heeft de leerkracht al het idee dat er sprake is van onderhuids pesten. Soms ook ontstaat pestgedrag door gebeurtenissen op de buurt die zich dan weer vertalen in problemen op school binnen de groep. Om dit protocol goed te laten functioneren werken we met een logboek: situaties worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem ParnasSys. We noteren zoveel mogelijk gegevens als er sprake is van pestgedrag. We doen dit o.a. om onze interventies te structureren en om later terug te kunnen halen wat er precies is gebeurd. Verder is dit in het belang in de communicatie naar ouders toe. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een passende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester. De "meelopers" worden aangesproken op hun zwijgen en aangemoedigd om duidelijk stelling te nemen.

Leerling die zich ernstig misdragen krijgen te maken met het protocol gedrag: bij iedere melding wordt de toedracht omschreven en leerkracht, leerling en directeur ondertekenen dit. Bij de tweede melding krijgen de ouders bericht. Bij de derde melding worden de ouders op school uitgenodigd voor een gesprek. Bij ernstige misdragingen bestaat de mogelijkheid de leerling tijdelijk de toegang tot de school te ontzeggen(schorsing van de leerling). Bij definitieve verwijdering is toestemming nodig van het bevoegd gezag en de Inspectie. In beide gevallen is de leerplichtambtenaar hierbij betrokken.

Wanneer leerlingen gepest worden proberen zij er eerst zelf uit te komen d.m.v. gesprekken. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (het onderspit delft en de verliezer dreigt te worden) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de juf of meester voor te leggen

De leerkracht brengt de partijen opnieuw bij elkaar voor een gesprek en probeert samen met de leerlingen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. We adviseren de leerling met klem om hier thuis met de ouders over te praten of we nodigen, in overleg met de leerling, de ouders uit op school. Bij herhaling van pesterijen volgen sancties(zie bij: consequenties). Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest. De fases van bestraffen treden in werking en de ouders worden (wederom) ingelicht.

Consequenties/straffen:

Als voornoemde stappen geen positief resultaat hebben opgeleverd, gaat de leerkracht in fasen de pester bestraffen. Nogmaals: de leerkracht neemt duidelijk stelling in voor de gepeste leerling en moedigt de andere leerlingen van de groep aan dit ook te doen.

De straf is opgebouwd in vier fases, afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering van het gedrag zichtbaar wordt. Zijn alle aangegeven punten aan de orde geweest dan ga je naar de volgende fase. De volgorde is hierbij niet van belang.

Fase 1:

- een of meerdere pauzes binnen blijven
- strafwerk schrijven
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- een schriftelijke opdracht, over de toedracht en zijn//haar rol in het pestprobleem door gesprekken te voeren bewustwording creëren over wat zijn/haar gedrag met het gepeste kind doet
- afspraken maken met de pester over gedragsverandering; de naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week(voor een periode)in een kort gesprek aan de orde

Fase twee:

- opnieuw een gesprek met ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen, de medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken
- sociaal emotionele training, bv. samen met de onderwijsassistent of via externe instantie
- de school heeft alle activiteiten vastgelegd in ParnasSys en het dossier van de leerling. De school heeft al het mogelijke gedaan om een eind te maken aan het pestprobleem.

Fase drie:

- bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase vier:

in extreme gevallen kan overgegaan worden tot schorsing of desnoods verwijdering, na overleg met het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de Inspectie.

Tips en adviezen

A. Voor leerkrachten

Begeleiding van de gepeste leerling

1. medeleven tonen, luisteren en doorvragen
2. nagaan hoe de leerling reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
3. de leerling laten inzien dat de pester een reactie wil uitlokken, zoals huilen of boos worden. Laten inzien dat er ook anders gereageerd kan worden
4. samen zoeken en oefenen van andere reacties
5. het gepeste kind in laten zien waarom een andere leerling pest
6. nagaan welke oplossing het kind wil
7. sterke kanten van de leerling benadrukken, samen werken aan het zelfvertrouwen van de leerling
8. belonen als de leerling zich anders opstelt en weerbaarder wordt, voor zichzelf opkomt

Begeleiding van de pester(s)

1. praten, zoeken naar de reden van het pesten
2. laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is en excuus aan laten bieden
3. de leuke en sterke kanten van de leerling benadrukken
4. belonen als het kind zich aan de regels houdt, straffen als het kind weer pest
5. leerling leren om anders te reageren: stop-eerst denken-dan doen
6. veel contact met de ouders: elkaar informeren/op 1 lijn blijven met elkaar
7. sociaal-emotionele training, bv. door onderwijsassistent of door externen, denk aan Progress.
8. Zoeken van een club/contactsport waar het kind kan ervaren hoe je op de juiste wijze met elkaar omgaat
9. Inschakelen hulp externen, denk aan GGD, huisarts, schoolmaatschappelijk werk

B. Voor ouders

Begeleiding van gepeste leerlingen:

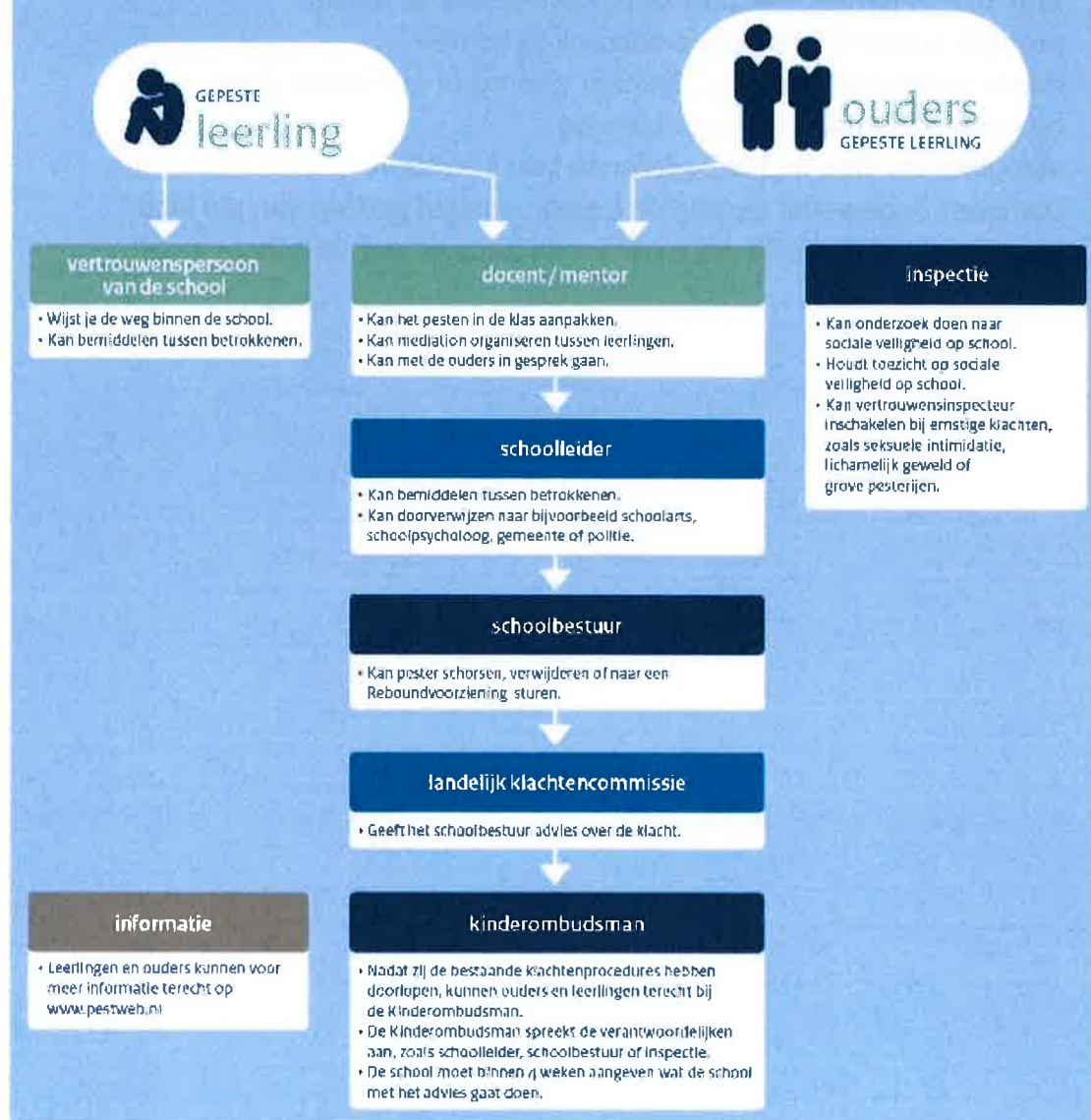
1. blijf in gesprek met uw kind
2. bespreek het probleem met de leerkracht
3. werk aan het zelfbeeld van uw kind
4. stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
5. steun uw kind dat er een einde aan het pesten komt
6. over bescherm uw kind niet. Hiermee plaatst u uw kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs toe kan nemen

Begeleiding van de pester(s):

1. neem het probleem van uw kind serieus
2. raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden
3. probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
4. maak uw kind bewust wat zijn/haar gedrag et een ander doet
5. besteed extra aandacht aan uw kind
6. stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
7. corrigeer ongewenst gedrag en beloon positief gedrag van uw kind
8. maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van de school staat!

Pesten: waar kan ik terecht?

Vredemakers

zijn mensen die...

- ...doen wat van ze gevraagd wordt.
- ...luisteren naar de leerkracht.
- ...vriendelijk en meelevend zijn.
- ...zich houden aan de regels.
- ...hun hand opsteken.
- ...wachten op hun beurt.
- ...de waarheid spreken.
- ...delen.
- ...anderen helpen.
- ...zuinig zijn op de spullen.
- ...goede manieren hebben.

Vredesbrekers

zijn mensen die...

- ...vervelende woorden zeggen.
- ...niet houden aan de regels.
- ...doen alsof ze iets niet kunnen.
- ...rommelig zijn.
- ...liegen.
- ...jaloers zijn.
- ...roddelen.
- ...niet luisteren.
- ...schrijven op hun tafels.
- ...storen in de klas.
- ...slaan en schoppen.
- ...gemeen zijn tegen anderen.

Kathelijn Rascher ©

Protocol onacceptabel gedrag 2020-2024

Procesverbaalformulier:

1^e verslag

Naam leerling/groep	Datum	Reden/omschrijving onacceptabel gedrag:
Ondertekening Directeur		Ondertekening leerkracht en leerling

2^e verslag

Naam leerling/groep	Datum	Reden/omschrijving onacceptabel gedrag:
Ondertekening Directeur		Ondertekening leerkracht en leerling

3^e verslag

Naam leerling/groep	Datum	Reden/omschrijving onacceptabel gedrag:
Ondertekening Directeur		Ondertekening leerkracht en leerling